

Motion till riksdagen 2021/22:2710

av **Ingela Nylund Watz m.fl. (S)**

Sopdumpning – en del av ett kriminellt ekosystem

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sopdumpning som en del av ett kriminellt ekosystem och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett allt större och växande problem i samhället är sopdumpningen som förfular såväl stadsmiljön som naturen. Fenomenet bidrar till en ökad mängd skadedjur och bidrar till att den upplevda tryggheten minskar. En del av problematiken är den ”vardagliga” dumpningen av t.ex. trädgårdsavfall eller grovsopor från privatpersoner som är nog så problematisk. Detta bekymmer kan dock sannolikt motverkas med ökad information, bättre tillgång till avfallskärl och nya, generösa möjligheter att lämna sopor till insamling. I Södertälje prövas t.ex. som ett komplement till den ordinarie sophanteringen en rullande återvinningscentral som med jämna mellanrum besöker olika bostadsområden.

En annan del av problematiken handlar om sopdumpning som en del av ett kriminellt ekosystem, vilket är mycket allvarligt. Sopor är inte bara sopor – de har en egen historia kring hur de hamnar där de hamnar. Många delar av den svarta ekonomin – exempelvis olaglig fest- och restaurangverksamhet och olaglig ny- och ombyggnation – skapar stora mängder avfall som dumpas lite var som helst, ofta i naturen. Dumpningen är ett resultat av ett parallellt samhälle där människor med svag ställning i samhället exploateras som billig arbetskraft. I Södertälje har sopdumpningen kommit att bli ytterligare ett symptom på den omfattande grå och svarta ekonomin som också omfattar svart arbetskraft, falska arbetsintyg, olagliga ombyggnationer och svarta hyresaffärer. Avfall säljs svart till företag och privatpersoner och köps upp svart för att användas som fyllnadsmassa i husgrunder och vägar och som tomtuppfyllnad. Miljötillstånd saknas oftast liksom bygglov för uppställning av containrar på egen eller

kommunens mark. Branden i Botkyrka vid avfallsanläggningen i Kagghamra är ett tydligt exempel på hur illa det kan gå.

Lagstiftningen på området är såväl nationell som internationell och ansvaret för tillsynen är uppdelat på flera myndigheter. Länsstyrelserna, kommunerna, Jordbruksverket, Naturvårdsverket och Läkemedelsverket har olika uppdrag och därtill kan också polis, tull och åklagare och ibland Kustbevakningen vara involverade.

Kommunerna ansvarar för att städa gator, torg och allmänna platser inom detaljplanlagt område men fastighetsägare kan bli ansvariga för att åtgärda nedskräpning inom t.ex. kvartersmark och vid gångbanor. Inom kommunerna är tillståndsansvaret som regel delat mellan miljönämnd och byggnadsnämnd när det kommer till avfallshanteringen i bygg- och rivningsverksamhet.

Problemet med sopdumping som en del av det kriminella ekosystemet behöver uppmärksammas tydligare och en heltäckande översyn av brottsligheten i avfallsbranschen måste göras. Några åtgärder som kan övervägas är t.ex. att ge kommunerna rätten att utdöma sanktionsavgifter och att det i samband med bygglovsansökningar för nybyggnation och ändrad verksamhet ska kunna visas upp bindande avtal med återvinningsaktörer. Kraven på hur snabbt företag ska återvinna sopor bör ses över liksom möjligheterna att flytta sopor mellan kommuner vid slutet på tidsfrister. För att tydliggöra problemen måste såväl lagstiftningen som olika aktörers roller i fråga om tillsynsansvaret anpassas utifrån dagens verklighet.

Ingela Nylund Watz (S)

Leif Nysmed (S)

Serkan Köse (S)

Markus Selin (S)

Abraham Halef (S)